U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **Ing. T. M.,** proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství,** se sídlem Těšnov 17, Praha 1, za účasti osob zúčastněných na řízení: **1) Dipl. Ing. J. C. M.,** zast. Mgr. Liborem Kaslem, advokátem Advokátní kanceláře KASL & PARTNER, se sídlem Palackého 740/1, Praha 1 a **2) K. C. M.,** zast. JUDr. Tomášem Nahodilem, advokátem se sídlem Slezská 36, Praha 2 - Vinohrady, v řízení o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství ze dne 28. 3. 2012, č. j. 35579/2012-MZE-13312, o návrhu žalobce na přikázání věci jinému než místně příslušnému krajskému soudu,

t a k t o :

Návrh s e z a m í t á .

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce Ing. T. M. podal dne 7. 5. 2012 u Městského soudu v Praze žalobu proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství - Ústředního pozemkového úřadu, ze dne 28. 3. 2012, č. j. 35579/2012-MZE-13312, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a současně potvrzeno usnesení Ministerstva zemědělství, Pozemkového úřadu Příbram, ze dne 13. 2. 2012, č. j. 2695/92, R VI 5/2012, jímž bylo žalobci odmítnuto nahlédnout do restitučního správního spisu specifikovaného ve výroku tohoto usnesení.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 11. 9. 2012, č. j. 6 A 67/2012 – 66, které nabylo právní moci dne 24. 9. 2012, byla shora uvedená věc postoupena Krajskému soudu v Praze.

O podané žalobě nebylo dosud rozhodnuto.

Žalobce Ing. T. M. v písemném podání ze dne 26. 10. 2012, k poučení krajského soudu ze dne 15. 10. 2012 o možnosti namítnout případnou podjatost soudců, vznesl námitku podjatosti soudkyně Krajského soudu v Praze Mgr. Olgy Stránské a současně navrhl přikázání věci jinému než místně příslušnému krajskému soudu ve smyslu ust. § 9 odst. 2 s. ř. s.

Mgr. Stránská nemá u něho žádnou důvěru v tom, že soudní řízení vedené pod sp. zn. 46 A 52/2012 bude probíhat objektivně. Je tomu tak proto, že tato soudkyně v roce 2002 jako členka senátu krajského soudu v jiné věci (sp. zn. 44 Ca 146/2002 o vydání pozemků rodině C. M.) společně s dalšími kolegy potvrdila zjevně vadné rozhodnutí pozemkového úřadu. Pokud by tehdy rozhodovala zákonným způsobem, nemohla by rodina C. M. restituovat a zůstal by mu ve vlastnictví pozemek parc. č. 1437/22 v k. ú. Dobříš. Mgr. Stránská přitom nemá ani dostatek sebereflexe, aby chybu z roku 2002 uznala. Je přitom ostudou, že sám nemůže nahlédnout do správního spisu, kam může nahlížet 50 subjektů, a zjistit tak z něho podklady pro vedení dalších řízení za účelem nápravy jejího pochybení z roku 2002. Mgr. Stránská se podílela ať vědomě či nevědomě na restitučním podvodu a bylo by tragikomické, aby rozhodovala o tom, zda on získá nebo nezíská jako účastník řízení důkazy o uvedeném podvodu.

Ideální by však bylo, aby projednávaná věc byla řešena úplně jiným krajským soudem a nikoliv Krajským soudem v Praze. U tohoto soudu totiž pracuje také JUDr. Píšová, která má též svůj podíl na restitučním podvodu, protože byla druhou členkou senátu 44 Ca, jež rozhodoval v roce 2002. Z těchto důvodů činí návrh dle § 9 odst. 2 s. ř. s.

Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2012, sp. zn. Nao 83/2012, bylo rozhodnuto o námitce podjatosti tak, že soudkyně Krajského soudu v Praze Mgr. Olga Stránská není vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 46 A 52/2012.

Nejvyšší správní soud neshledal důvodným návrh žalobce na přikázání věci jinému než místně příslušnému krajskému soudu.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s právními názory na delegaci vhodnou, které ve svých rozhodnutích vyjádřil Ústavní soud (např. sp. zn. III. ÚS 90/95, IV. ÚS 222/96, I. ÚS 144/2000, II. ÚS 544/02, III. ÚS 561/02) a ve svých rozhodnutích či stanoviscích Nejvyšší soud (např. 12/1972 Sb. rozh. tr., 14/1982 Sb. rozh. tr. a dále sp. zn. 3 Nd 421/2000, 7 Nd 17/2001 a mnohá další). Odnětí a přikázání věci je institutem obsaženým ve všech soudních procesních řádech a přes jistou terminologickou nesouladnost dílčích úprav je zřejmá jejich obsahová a i funkční shoda. Proto publikovaná judikatura k ustanovením § 12 odst. 2 o. s. ř. a k § 25 tr. ř. je přiměřeně použitelná i ve správním soudnictví, kde procesní úprava je obsažena v § 9 odst. 2 s. ř. s., podle něhož může Nejvyšší správní soud věc přikázat jinému než místně příslušnému krajskému soudu, je-li to pro rychlost nebo hospodárnost řízení nebo z jiného důležitého důvodu vhodné.

Tato tzv. delegace vhodná představuje průlom do zásady zákonného soudce, vyjádřené v článku 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod tak, že nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, přičemž příslušnost soudu a soudce stanoví zákon. Místní příslušnost soudu, určenou procesními předpisy, je zapotřebí vnímat jako základní pravidlo, které je promítnutím jisté dělby činnosti uvnitř soudní soustavy mezi jejími jednotlivými články stanovené tak, aby věci byly projednávány tam, kde jsou nejlepší předpoklady pro jejich náležité projednání a rozhodnutí. Proto při rozmanitosti věcí projednávaných soudy jsou kritéria určení místní příslušnosti stanovena různě (vedle

bydliště či sídla žalovaného účastníka řízení např. pracoviště; umístění nemovitosti; platební místo; bydliště nezletilého dítěte; tam, kde došlo ke skutečnosti, která zakládá právo na náhradu škody; místo spáchání trestného činu, apod.).

Případné přikázání věci jinému soudu je výjimkou z tohoto pravidla, kterou je nezbytné vykládat restriktivně. Jde o postup nestandardní a mimořádný; znamená upřednostnění některého z více hledisek spoluurčujících kritérium příslušnosti za situace, kdy zákon používá značně neurčitý pojem „vhodnosti pro rychlost a hospodárnost řízení nebo z jiného důležitého důvodu“. Jeho předpokladem je existence takových okolností, které umožní po skutkové stránce spolehlivější a důkladnější posouzení věci jiným než podle zákona místně příslušným soudem, a to včetně požadavku procesní ekonomie. Při posuzování toho, zda jsou dány důvody pro delegaci vhodnou, nelze tedy vycházet pouze z jediného hlediska, nýbrž je nezbytné posuzovat případ komplexně. Přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu představuje rovněž průlom do zásady *perpetuatio fori*, podle níž jsou pro určení příslušnosti až do skončení řízení rozhodné skutečnosti, které tu byly na počátku řízení.

Tvrzení žalobce o tom, že ho měla soudkyně Krajského soudu v Praze Mgr. Olga Stránská poškodit při projednávání jiné jeho věci v roce 2002, a že u tohoto krajského soudu pracuje i JUDr. Píšová, která má též svůj podíl na restitučním podvodu (byla druhou členkou senátu 44 Ca, jež rozhodoval v roce 2002), nejsou samy o sobě důvodem postačujícím pro přikázání věci podle § 9 odst. 2 s. ř. s.

Pojem hospodárnosti řízení nelze vztahovat pouze k nákladům řízení, které vznikají účastníkům řízení, ale je zapotřebí na něj nahlížet v kontextu celého řízení a především jej vykládat v úzké souvislosti s pojmem rychlosti řízení, jakož i jinými důležitými důvody pro delegaci vhodnou (§ 9 odst. 2 s. ř. s.). Přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu s sebou vždy nese vyšší náklady a především řízení protahuje. Místně příslušný krajský soud se již seznámil s žalobou a spisem a učinil i přípravné procesní úkony (např. účastníkům řízení rozeslal příslušné výzvy a poučení). Poté předložil věc Nejvyššímu správnímu soudu, který by jí – byly-li by pro to podmínky – přikázal jinému krajskému soudu, přičemž tento krajský soud opět musí tyto úkony opakovat a seznámit se se spisem, nemluvě o tom, že nějakou dobu potrvá, než přistoupí k projednání a rozhodnutí věci. Zvýšené náklady a nevyhnutelné prodloužení řízení jsou zde patrné již na první pohled.

Jestliže by však měla být věc delegována jinému než místně příslušnému krajskému soudu vždy, když žadatel vysloví nespokojenost s postupem soudce v řízení o projednávané věci nebo s jeho rozhodováním v jiných věcech, docházelo by tím k neúměrnému protahování řízení a k možnému zneužívání tohoto postupu k procesním obstrukcím. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky, nikoli námitka podjatosti a návrh na přikázání věci jinému než místně příslušnému krajskému soudu. Proti JUDr. Píšové pak námitka podjatosti ani vznesena nebyla.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že k delegaci vhodné nepostačuje sama o sobě nespokojenost účastníka řízení s postupem soudce v řízení o projednávané věci nebo s jeho

rozhodováním v jiných věcech, ale musí zde být důležité důvody, které průlom do zásady zákonného soudu, jakož i do zásady trvání místní příslušnosti, odůvodní.

Jelikož existenci těchto okolností v tomto případě Nejvyšší správní soud neshledal, rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. prosince 2012

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu